

ADVIES Nr. 1.596

Zitting van vrijdag 30 maart 2007

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk - tewerkstelling op eenzelfde arbeidsplaats of op aanpalende of naburige arbeidsplaatsen

x x x

2.227-1

ADVIES Nr. 1.596

Onderwerp : Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk - tewerkstelling op eenzelfde arbeidsplaats of op aanpalende of naburige arbeidsplaatsen

De heer P. VANVELTHOVEN, minister van Werk, heeft bij brief van 9 november 2006 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een voorontwerp van wet betreffende het voornoemde onderwerp.

De nieuwe wettelijke bepalingen die in het voorontwerp van wet worden voorgesteld, hebben betrekking op de hoofdstukken 3 en 4 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Die hoofdstukken omvatten de bijzondere bepalingen die van toepassing zijn op enerzijds het werken op eenzelfde arbeidsplaats (hoofdstuk 3, artikel 7) en anderzijds de werkzaamheden van ondernemingen van buitenaf (hoofdstuk 4, artikelen 8 tot 12).

De bespreking van dat punt werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 30 maart 2007 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

De Raad constateert dat de nieuwe wettelijke bepalingen die worden voorgesteld in het voorontwerp van wet betrekking hebben op de hoofdstukken 3 en 4 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Die hoofdstukken omvatten de bijzondere bepalingen die van toepassing zijn op enerzijds het werken op eenzelfde arbeidsplaats (hoofdstuk 3, artikel 7) en anderzijds de werkzaamheden van ondernemingen van buitenaf (hoofdstuk 4, artikelen 8 tot 12).

Met betrekking tot het werken op eenzelfde arbeidsplaats heeft het voorontwerp van wet in eerste instantie tot doel het toepassingsgebied van hoofdstuk 3 van de wet uit te breiden tot de in de praktijk talrijke situaties waarin werknemers zijn tewerkgesteld op aanpalende of naburige arbeidsplaatsen.

Die uitbreiding is het gevolg van een gebrek aan duidelijkheid van het thans geldende recht. Het is namelijk niet duidelijk of de definitie van de arbeidsplaats in het arbeidsrecht op dit ogenblik de gemeenschappelijke delen van gebouwen waarin verschillende ondernemingen gevestigd zijn, omvat. In het geval van ondernemingen die aangrenzende verdiepingen in eenzelfde gebouw betrekken, zou kunnen worden aangenomen dat de arbeidsplaats van elke onderneming dus beperkt is tot de verdieping die ze bezet.

De ondernemingen die in eenzelfde gebouw naburige of aanpalende arbeidsplaatsen bezetten, vallen dus wat de gemeenschappelijke delen van het gebouw betreft thans niet expliciet onder artikel 7 van de wet betreffende het welzijn. In bepaalde gevallen is echter een samenwerking noodzakelijk voor de veiligheid van de werknemers, bijvoorbeeld voor de maatregelen die genomen moeten worden met het oog op de evacuatie van het gebouw via het trappenhuis in geval van brand.

Om dat gebrek aan duidelijkheid op te vangen viseert het voorontwerp van wet voortaan uitdrukkelijk het werken op aanpalende of naburige plaatsen. Daartoe wordt het opschrift van hoofdstuk 3 gewijzigd en wordt in artikel 7 een nieuwe § 2 opgenomen die specifiek van toepassing is op het werken op aanpalende of naburige plaatsen.

Bovendien brengt het voorontwerp van wet een aantal technische wijzigingen aan in de oude bepalingen die van toepassing zijn op het werken op eenzelfde arbeidsplaats. De nieuwe § 1 van artikel 7 vult de reeds in de regelgeving bestaande verplichting tot samenwerking en coördinatie aan met een verplichting tot informatie-uitwisseling tussen de partijen, wat inhoudelijk nader toegelicht moet worden. Die aanvulling heeft tot doel de kaderrichtlijn betreffende de veiligheid en gezondheid van de werknemers correct om te zetten.

Het voorontwerp van wet heeft ten slotte tot doel in een nieuwe § 3 van artikel 7 de huidige verplichte tussenkomst van de Koning voor het nemen van uitvoeringsbesluiten facultatief te maken. Concreet kunnen de partijen dus zelf bepalen hoe en volgens welke nadere regels ze zullen voldoen aan de verplichtingen die uit de wet voortvloeien, zolang er geen uitvoeringsbesluit is vastgesteld.

Met betrekking tot de werkzaamheden van buitenaf wijst de Raad erop dat de wijzigingen die worden voorgesteld in hoofdstuk 4 van de wet betreffende het welzijn vooral een verduidelijking beogen van de respectieve verplichtingen van de partijen met betrekking tot het welzijn van de werknemers van ondernemingen of zelfstandigen van buitenaf die tegelijkertijd werkzaamheden uitvoeren op eenzelfde arbeidsplaats, dat wil zeggen in een onderneming die hen ontvangt.

De voorgelegde tekst definieert een aantal beginselen en regels die het mogelijk moeten maken de rol en de verantwoordelijkheden van alle partijen te bepalen, namelijk die van :

- de werkgever in wiens inrichting aannemers of onderaannemers werkzaamheden verrichten;
- de aannemers of onderaannemers.

Er moet nog melding worden gemaakt van andere vernieuwingen :

- De vroegere verplichte tussenkomst van de Koning voor het nemen van uitvoeringsbesluiten wordt facultatief. De partijen kunnen voortaan zelf bepalen hoe en volgens welke nadere regels ze aan hun verplichtingen zullen voldoen. De Koning zal maar regulerend optreden wanneer de partijen niet tot een afdoende regeling komen.
- Er wordt afgestapt van de klassieke opdeling van het werken met derden, namelijk het werken met derden-werkgevers en derden-zelfstandigen. De aannemer wordt het verzamelwoord voor de onderneming van buitenaf die werkzaamheden uitvoert in de inrichting van een werkgever.

De Raad heeft het voorgelegde voorontwerp van wet aandachtig onderzocht en wenst na afloop van dat onderzoek twee soorten opmerkingen te maken : algemene opmerkingen en technische opmerkingen met betrekking tot bepaalde artikelen van het voorontwerp van wet.

Ter wille van de duidelijkheid worden de beschouwingen over de twee belangrijkste delen van het voorontwerp van wet, namelijk het werken op eenzelfde arbeidsplaats en de werkzaamheden van ondernemingen van buitenaf, hierna in aparte afdelingen behandeld.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Het werken op aanpalende of naburige arbeidsplaatsen (artikel 3 van het voorontwerp van wet)

1. Algemene beschouwingen

De Raad spreekt zich positief uit over de voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk 3 (artikel 7) van de wet betreffende het welzijn, die zijn opgenomen in het voorontwerp van wet.

De uitdrukkelijke formulering dat het toepassingsgebied van de wet de aanpalende of naburige arbeidsplaatsen omvat, draagt volgens hem immers bij tot een betere gezondheid en veiligheid van de werknemers in de in de praktijk talrijke gevallen waarin verschillende ondernemingen in eenzelfde gebouw zijn gevestigd.

De instelling van een samenwerking en coördinatie voor het gebruik en in voorkomend geval het beheer van de gemeenschappelijke uitrustingen, toegangs-, evacuatie- of reddingsvoorzieningen betekenen volgens hem een vooruitgang in de doelstelling om de veiligheid en de gezondheid van de werknemers te verbeteren.

Volgens de Raad moet er ook voor worden gezorgd dat de doelstelling inzake de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers geen onnodige werklast meebrengt voor de ondernemingen.

De Raad wenst hier de aandacht te vestigen op een aantal verduidelijkingen die in het voorontwerp van wet zijn opgenomen en die volgens hem in de gewenste richting gaan :

- De wederzijdse informatie betreffende de risico's voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers alsmede de preventiemaatregelen en -activiteiten moet worden gegeven voor zover deze informatie relevant is voor de samenwerking of de coördinatie (nieuw artikel 7, § 1, 3°, b) van de wet);
- De nieuwe § 2 van artikel 7 bepaalt dat de samenwerking en coördinatie tussen naburige of aanpalende ondernemingen betrekking hebben op de tussenkomsten die een invloed kunnen hebben op de veiligheid en de gezondheid van de werknemers.

2. Specifieke opmerkingen

- a. Met betrekking tot de cumulatie van de bepalingen betreffende de hoofdstukken 3, 4 en 5 van de wet betreffende het welzijn

De Raad wenst in eerste instantie de aandacht te vestigen op de noodzaak een duidelijk onderscheid te kunnen maken tussen de situaties waarin de hoofdstukken 3, 4 en 5 van de wet betreffende het welzijn respectievelijk toegepast moeten worden.

Er moet met name worden vermeden dat een werkgever voor eenzelfde situatie cumulatief moet voldoen aan de verplichtingen waarin verschillende van die hoofdstukken voorzien.

Om een einde te maken aan elke dubbelzinnigheid op dat punt is de Raad van mening dat in artikel 7 van de wet moet worden bepaald dat dit artikel enkel van toepassing is voor zover de bepalingen van de hoofdstukken 4 en 5 van de wet niet reeds van toepassing zijn.

Daarnaast zouden ook in de hoofdstukken 4 en 5 van de wet betreffende het welzijn bepalingen moeten worden opgenomen. De combinatie van die bepalingen moet leiden tot een getrapte regeling waarin de voorrang wordt gegeven aan de toepassing van hoofdstuk 5, gevolgd door hoofdstuk 4 en ten slotte hoofdstuk 3, en waarin de toepassing van een hoofdstuk de toepassing van de andere hoofdstukken uitsluit.

b. Met betrekking tot artikel 7, § 1, 1°

De Raad wijst erop dat het voorontwerp van wet in een nieuw artikel 7, § 1, 1° verwijst naar de "maatregelen met betrekking tot de veiligheid en de gezondheid van de werknemers bij de uitvoering van hun werk."

Hij acht het verkieslijk zich in het volledige voorontwerp van wet te houden aan de gebruikelijke terminologie, namelijk "het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk."

c. Met betrekking tot artikel 7, § 1, 3°, a)

De Raad wijst erop dat het nieuwe artikel 7, § 1, 3°, a) van de wet de ondernemingen die bedrijvig zijn op eenzelfde arbeidsplaats ertoe verplicht elkaar wederzijds de nodige informatie te geven betreffende de risico's eigen aan de werkzaamheden. Die bepaling houdt dus geen verduidelijking in over de kwaliteit van de te verstrekken informatie.

De Raad constateert dat die bepaling in strijd is met het nieuwe artikel 7, § 1, 3°, b) dat in het voorontwerp van wet wordt voorgesteld en dat de wederzijdse informatie die moet worden gegeven betreffende de risico's voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers beperkt tot de informatie die relevant is voor de samenwerking of coördinatie.

Om die tegenstrijdigheid weg te werken, stelt de Raad voor het nieuwe artikel 7, § 1, 3°, a) dat in het voorontwerp van wet wordt voorgesteld, te schrappen. De informatie die erin wordt geëist, lijkt namelijk overdreven in het geval van ondernemingen die bedrijvig zijn op eenzelfde arbeidsplaats.

Die bepaling behoudt evenwel haar volle betekenis in het geval van werkzaamheden van ondernemingen van buitenaf en moet dan ook worden behouden in hoofdstuk 4, waar ze is opgenomen als nieuw artikel 10, § 1, 3°.

Om alle tussenkomenende partijen te omvatten, met of zonder werknemers, stelt de Raad voor het nieuwe artikel 7, § 1, 3°, b) te vervangen door de volgende tekst:

"b) de risico's voor het welzijn alsmede de preventiemaatregelen en -activiteiten voor elk type werkpost en/of elke soort functie en/of elke activiteit voor zover deze informatie relevant is voor de samenwerking of coördinatie;"

B. Werkzaamheden van buitenaf

1. Algemene beschouwingen

a. Met betrekking tot de verduidelijkingen van de respectieve verplichtingen van de partijen

De Raad wijst er in eerste instantie op dat hij het eens is met de constatering in de memorie van toelichting van het voorontwerp van wet, dat het steeds vaker gebeurt dat verschillende ondernemingen gelijktijdig aanwezig zijn op de arbeidsplaats.

De ondernemingen doen namelijk steeds vaker een beroep op werkzaamheden van ondernemingen van buitenaf. De onderaanneming breidt zich algemeen uit en in steeds meer gevallen zijn werknemers van verschillende ondernemingen, zelfstandigen en uitzendkrachten tegelijkertijd tewerkgesteld op eenzelfde arbeidsplaats.

De keten van onderaanneming wordt ook langer, met als gevolg dat er een grotere afstand groeit tussen de opdrachtgever en de laatste onderaannemers van de keten van onderaanneming.

De Raad constateert dat die ontwikkeling het vaak moeilijk maakt de verantwoordelijkheden van de verschillende partijen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk vast te stellen.

Hij spreekt zich bijgevolg positief uit over de voorgelegde tekst, die duidelijk de respectieve verplichtingen bepaalt van de werkgever in wiens inrichting de werkzaamheden worden uitgevoerd, de aannemers en de onderaannemers.

Dat draagt volgens hem bij tot een betere effectieve toepassing van de wet betreffende het welzijn, op alle niveaus van de keten van onderaanneming.

b. Met betrekking tot de concrete regels voor de toepassing van de wet

De Raad merkt ook op dat het voorontwerp van wet de partijen een grotere vrijheid geeft om zelf te bepalen volgens welke nadere regels ze zullen voldoen aan de verplichtingen die uit de wet betreffende het welzijn voortvloeien.

Krachtens artikel 12, 2° van het voorontwerp van wet zal de huidige verplichte tussenkomst van de Koning voor het nemen van uitvoeringsbesluiten facultatief worden.

Alleen als de partijen niet tot een afdoende regeling komen, zal bij koninklijk besluit in een regelgeving worden voorzien.

De Raad wijst erop dat de actoren ter plaatse initiatieven ontwikkelen om onderling de concrete regels voor de toepassing van de wet betreffende het welzijn te bepalen.

Die initiatieven kunnen de vorm aannemen van collectieve overeenkomsten, maar ook andere vormen zoals charters of certificatieprocedures. Ze kunnen zowel op sectorniveau als op andere niveaus (ondernemingen, sectorverenigingen, geografische zones) ten uitvoer worden gelegd.

Volgens de Raad zouden waardevolle initiatieven moeten kunnen blijven bestaan. De ontwikkeling van nieuwe instrumenten voor een regeling door de actoren ter plaatse moet worden aangemoedigd om de effectieve toepassing van de wet te bevorderen.

Om die doelstelling te bereiken, moeten de initiatieven van de actoren ter plaatse op een afdoende manier verankerd worden in de wet betreffende het welzijn, opdat ze niet op de helling kunnen worden gezet.

De Raad wijst er in dat verband op dat het voorontwerp van wet geen verduidelijking geeft van de voorwaarden die vereist zijn opdat de regelingen die onder de partijen worden opgesteld als afdoend worden beschouwd en evenmin van de omstandigheden waarin de regulerende tussenkomst van de Koning als gerechtvaardigd kan worden beschouwd.

Dat leidt tot een rechtsonzekerheid die er niet toe bijdraagt dat de actoren ter plaatse regelingen opzetten waarvan het voortbestaan niet verzekerd is.

Om dat te verhelpen vraagt de Raad dat het voorontwerp van wet in artikel 12 uitdrukkelijk voorziet in de mogelijkheid dat de concrete regels voor de uitvoering van de wet worden vastgesteld in een overeenkomst tussen alle betrokken actoren (werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties, regering enz.)

Afhankelijk van de aard van het initiatief zijn er verschillende mogelijkheden.

Een eerste mogelijkheid is een verankering via collectieve arbeidsovereenkomst door toevoeging van de volgende paragraaf :

"Voor de werkgevers op wie de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités van toepassing is, kunnen de in deze afdeling voorziene bepalingen nochtans worden vastgesteld bij een in een paritair comité of in de Nationale Arbeidsraad gesloten collectieve arbeidsovereenkomst die algemeen verbindend is verklaard bij koninklijk besluit."

Daarnaast zou het ook kunnen gaan om een convenant of een andere soort van overeenkomst, volgens een nog te creëren wettelijk kader.

Meer in het algemeen zou de wet geëvalueerd moeten worden om te bepalen of het nieuwe wettelijke kader het mogelijk maakt dat de initiatieven van de actoren ter plaatse, in hun diverse vormen en op verschillende niveaus, zich ontwikkelen in omstandigheden die als afdoend worden beschouwd.

De Raad stelt voor dat die evaluatie plaatsheeft binnen twee jaar na de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen van de wet betreffende het welzijn en hij wenst daarbij nauw te worden betrokken.

c. Met betrekking tot de rol van de comités voor preventie en bescherming op het werk

De Raad herinnert eraan dat het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de opdrachten en de werking van de comités voor preventie en bescherming op het werk aan die comités bevoegdheden geeft, met name inzake informatie en opleiding over preventie en bescherming op het werk.

Volgens hem maakt het voorontwerp van wet het niet mogelijk duidelijk te antwoorden op de vraag hoe de nieuwe bepalingen van de wet betreffende het welzijn en het genoemde koninklijk besluit van 3 mei 1999 in de gevallen van onderaanneming zullen worden gecombineerd.

De Raad is met name van mening dat in het voorontwerp van wet elke dubbelzinnigheid moet worden opgeheven over de mogelijkheid om het koninklijk besluit van 3 mei 1999 toe te passen door een gegevensstroom te creëren naar en tussen de verschillende betrokken comités in de gevallen van onderaanneming, teneinde het overleg over de maatregelen overeenkomstig de hoofdstukken 3 en 4 van de wet te vergemakkelijken.

De Raad stelt in dat verband ook voor om artikel 9, § 1, 1° aan te vullen als volgt: "en ten behoeve van het overleg met betrekking tot de maatregelen bedoeld in 4°".

d. Met betrekking tot de rol van de overheid

De Raad wijst erop dat de overheid een van de belangrijkste opdrachtgevers is in België.

De overheid kan in het kader van haar contractuele betrekkingen met de aannemers en onderaannemers waarop ze een beroep doet, een belangrijke bijdrage leveren aan de effectieve toepassing van de wet betreffende het welzijn.

De Raad wijst bijgevolg op de stuwende rol van de overheid, die een voorbeeldfunctie moet hebben voor de toepassing van de nieuwe wettelijke bepalingen in de praktijk.

e. Met betrekking tot de bewustmaking en de voorlichting van de ondernemingen en de werknemers

De Raad is van mening dat een voorlichtings- en bewustmakingsinspanning moet worden gedaan ten opzichte van de ondernemingen en de werknemers om de nieuwe mechanismen waarin het voorontwerp van wet voorziet, uit te leggen.

Die inspanning moet volgens hem worden geconcentreerd op de manier waarop de nieuwe wettelijke bepalingen ten uitvoer kunnen worden gelegd.

Er zouden volgens hem verklarende brochures moeten worden opgesteld voor de ondernemingen en zelfs voor een breder publiek.

2. Specifieke opmerkingen

a. Met betrekking tot het nieuwe artikel 8

Volgens de Raad is de definitie van het begrip "inrichting" in punt 1° niet ruim genoeg om bepaalde arbeidsplaatsen te omvatten die nochtans niet onder de definitie van de mobiele bouwplaatsen vallen en die bijgevolg buiten de regelgeving betreffende het welzijn zouden vallen. De Raad denkt hier bijvoorbeeld aan de openluchtbouwplaatsen voor de aanleg van bovenleidingen.

Om dat risico op leemten te vermijden en zo veel mogelijk situaties te omvatten, stelt de Raad voor in 1° de geografisch afgebakende plaats die deel uitmaakt van een onderneming of een instelling alsook van haar installaties te viseren.

b. Met betrekking tot het nieuwe artikel 9

1) Nieuw artikel 9, § 1, 3°

De Raad constateert dat het nieuwe artikel 9, § 1, 3° betrekking heeft op het onthaal van de werknemers door de werkgever in wiens inrichting werkzaamheden worden uitgevoerd.

Hij wijst erop dat het hier niet gaat over het klassieke onthaal van de werknemers, maar over een specifiek onthaal voor de werknemers van aannemers of onderaannemers. Volgens hem zouden dan ook de woorden "specifiek onthaal" in de tekst moeten worden opgenomen.

Voor dat onthaal moet verder worden gezorgd door een lid van de hiërarchische lijn van de werkgever in wiens inrichting de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Om de bepalingen af te stemmen op de bepalingen van het koninklijk besluit betreffende het onthaal en de begeleiding van de werknemers met betrekking tot de bescherming van het welzijn bij de uitvoering van hun werk en om elke twijfel over dat punt te vermijden, stelt hij voor de zin te vervangen door de volgende tekst:

"de passende maatregelen te nemen voor de organisatie van het voor zijn inrichting specifieke onthaal van de in 1° bedoelde werknemers en het in voorkomend geval toe te vertrouwen aan een lid van zijn hiërarchische lijn".

2) Nieuw artikel 9, § 2, 1° en 3°

De Raad wijst erop dat hier onder "weten" de verplichting moet worden verstaan om geen overeenkomst te sluiten met een onderneming die haar verplichtingen inzake het welzijn van de werknemers niet of gebrekkig naleeft.

Het mechanisme dat in het voorontwerp van wet is vastgesteld om de naleving van de wet te waarborgen kan dan ook worden beschouwd als zijnde opgedeeld in twee fasen :

- Voor het sluiten van de arbeidsovereenkomst bestaat het mechanisme erin de aannemers die in gebreke zijn gebleven, te weren.
- Tijdens de uitoefening van de overeenkomst verplicht de voorgestelde tekst (artikel 9, § 2, 3°) de aannemer of onderaannemer van een hogere graad in de keten van onderaanneming ertoe in de plaats te treden van de aannemer uit een lagere graad die in gebreke blijft om de nodige maatregelen inzake het welzijn van de werknemers te nemen. Indien nodig moet elke keer een graad in de keten van onderaanneming worden gestegen.

De Raad is van mening dat die opdeling in twee fasen zou kunnen worden verduidelijkt in de memorie van toelichting.

Volgens hem zou in de memorie van toelichting ook met concrete voorbeelden kunnen worden geïllustreerd hoe artikel 9, § 2, 3° concreet ten uitvoer moet worden gelegd.

In het bijzonder zou de rol moeten worden verduidelijkt die de aannemers vanaf twee graden hoger en met name de werkgever van de eerste graad (de opdrachtgever) kunnen spelen ten opzichte van de onderaannemers die in gebreke zijn gebleven.

c. Met betrekking tot het nieuwe artikel 11

De Raad wijst er in eerste instantie op dat § 1 van dat artikel enerzijds verwijst naar artikel 9, § 1, 1° en anderzijds naar artikel 10, § 1, 2°, dat zelf verwijst naar artikel 9, § 1, 1°.

Die opeenvolgende verwijzingen dragen volgens hem niet bij tot de duidelijkheid van de tekst. Het is volgens hem bijgevolg verkieslijk de in artikel 11, § 1 uiteengezette informatie over te hevelen naar artikel 9, § 1, 1°.

Het gewijzigde artikel 11 zal dus worden beperkt tot het huidige artikel 11, § 2 van de voorgelegde tekst, temeer omdat artikel 11, § 2 een andere problematiek viseert dan die van de informatie die aan de aannemers moet worden verstrekt (wat in § 1 wordt behandeld).

d. Met betrekking tot het nieuwe artikel 12

De Raad is van mening dat in de Franse tekst van § 1, 1° van dat artikel de woorden "par les employeurs ou les indépendants" het best worden vervangen door de woorden "par des employeurs ou des indépendants".

In de Franse tekst van § 3 zouden de woorden "la classe moyenne" het best worden vervangen door de woorden "les classes moyennes".

De Raad merkt ten slotte op dat in de passage van de memorie van toelichting met betrekking tot artikel 12, § 1, 1° staat dat het bijvoorbeeld kan gaan om werkzaamheden "die worden verricht in het kader van het vrij verkeer van goederen en diensten".

Volgens hem moet dat in de memorie van toelichting verder worden verduidelijkt.
